

Raná starostlivosť, n.o., Tbiliská 6, 831 06 Bratislava- Rača, tel. 0908 626 001
e-mail: info@ranastarostlivost.sk

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR,
Špitálska 4,6,8, 816 43 Bratislava

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
Stromová 1, 813 30 Bratislava

Ministerstvo zdravotníctva SR
Limbová 2, P.O.BOX 52, 837 52 Bratislava 37

V Bratislave 20.2.2023

VEC: Žiadosť o podporu koordinovaných služieb pre rodiny s deťmi so zrakovým znevýhodnením, ako aj pre všetky rodiny so zdravotným znevýhodnením.

Obraciame sa na Vás so žiadosťou o podporu koordinovaných služieb v prospech detí a rodín so zdravotným znevýhodnením.

Raná starostlivosť, n.o. je centrom včasnej intervencie. Sprevádzame rodiny s deťmi so zrakovým a viacnásobným znevýhodnením (0 – 7 rokov) so zámerom podporiť sociálne začlenenie rodín do komunity a zvýšiť kvalitu ich života. V praxi sme konfrontovaní s viacerými problémami rodín. Z nášho pohľadu je aktuálnou výzvou zaraďovanie detí so zdravotným znevýhodnením do predškolských zariadení (aj vzhľadom na povinné predprimárne vzdelávanie), príprava na zaškolenie a tranzit rodín do nadväzujúcich služieb.

Z týchto dôvodov sme oslovili organizácie podieľajúce sa na starostlivosti o rodiny a deti so zrakovým znevýhodnením v SR: Špecializované centrá poradenstva a prevencie (predtým ČŠPP) pre deti a žiakov so zrakovým postihnutím v Levoči a Bratislave, Úniu nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ako aj Platformu rodín detí so zdravotným znevýhodnením. V októbri 2022 sme zorganizovali online stretnutie za účasti 19 pracovníkov uvedených organizácií. Súbežne sme realizovali dotazníkový prieskum s monitorovaním aktuálneho stavu poskytovania služieb z pohľadu jednotlivých pracovísk. Skrútený prehľad prieskumu je uvedený v prílohe.

Naše zistenia poukazujú na celkovú nepripravenosť podpory inklúzie pre rodiny s deťmi so zrakovým znevýhodnením v SR. Chýbajú zjednocujúci nosný koncept sprevádzania rodín/detí od zistenia zdravotného znevýhodnenia, koordinovanie služieb v jednotlivých vývinových fázach dieťaťa v prospech rodiny, výškolení odborníci v teréne.

Hlavným problémom v praxi je neprepojenie troch podieľajúcich sa rezortov (zdravotnícky, sociálny, školský). Rodičia po oznámení diagnózy nemajú dostatočné komplexné informácie, ako svojmu dieťaťu pomáhať, na koho sa môžu obrátiť. Poskytovanie podpory je nedostačujúce, duplicitné, roztrieštené a náročné pre rodinu. Ak sú v regióne dostupní odborníci v oblasti zrkového znevýhodnenia (najmä z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska), sú nútení suplovať chýbajúce služby bez adekvátnych kompetencií. Integrácia v predškolských/školských zariadeniach vyžaduje kontinuálnu podporu vyškolenými špeciálnymi pedagógmi - tyflopédmi v teréne, k čomu chýbajú kapacity poradenských zariadení a adekvátne financovanie služieb. Školy bez podporného tímu odborníkov odmietajú tieto deti prijať, chýbajú asistenti.

Uvedené potvrdzujú aj zistenia Národnej stratégie koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti, Revízia výdavkov na skupiny ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením, **Prvý akčný plán plnenia Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní na roky 2022 – 2024** a Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím.

Z týchto dôvodov na základe súhlasu zúčastnených strán ponúkame naše informácie a žiadame o **neodkladné riešenie tejto koordinácie rezortov a zvýšenia dostupnosti služieb v priebehu marca 2023.**

S úctou

Mgr. Zuzana Jankovská

Mgr. Otília Čechová

Raná starostlivosť, n.o.

Príloha: výsledky dotazníkového prieskumu

S podporou:

Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením, Monika Fričová, štatutárka v.r.

Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Tatiana Winterová, riaditeľka v.r.

Špecializované centrum poradenstva a prevencie pre deti a žiakov so zrkovým postihnutím, Levoča, Šarlota Múdra, riaditeľka v.r.

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím, Branislav Mamojka, v.r.

Kópia:

Úrad vlády SR

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre deti

Kancelária verejného ochrancu práv

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

NIVAM

Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku

UNICEF

Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami

Špecializované centrum poradenstva a prevencie pre deti a žiakov so zrakovým postihnutím,
Bratislava

Inklucentrum

Inklukoalícia

VÚDPaP

Regionálne úrady školskej správy v sídle kraja